

Vastine Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle tehtyyn valitukseen maa-aineslupaa koskevassa hallintopakkoasiassa

Valmistelija vs. ympäristötarkastaja Taru Luomajärvi

Hämeenlinnan hallinto-oikeus pyytää Kihniön tekniseltä lautakunnalta vastinetta valitukseen, jonka Alvarin Sora ja Murske Oy on tehnyt Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle Kihniön teknisen lautakunnan päätöksistä 11.9.2024 § 72 ja § 73. Määräaika lausunnon antamiselle on annettu 31.1.2025 saakka.

Kyse on Kihniön teknisen lautakunnan päätöksistä 11.9.2024 § 72 ja § 73, joilla on määrätty Alvarin Sora ja Murske Oy maisemoimaan kiinteistö Louhimo RN:o 250-407-3-164 (§ 72) sekä rakentamaan 1,8 metriä korkea teräsverkkoaita kiinteistön Vähämäki RN:o 250-407-3-132 louhosalueen etelä- ja länsirajalle (§ 73). Määräyksen tehosteeksi on asetettu teettämisuhka § 72 ja päävelvoitteen tehosteeksi § 73 on asetettu juokseva uhkasakko.

Valitus

Valittaja hakee ensisijaisesti molempien valituksenalaisten päätösten kumoamista tai toissijaisesti määritellyin osin. Valituksen mukaan Kihniön tekninen lautakunta on ollut kohtuuton vaatiessaan pysyväkenteisen ja mahdollisimman huoltovapaan 1,8 metriä korkean teräsverkkoaidan jyrkänteiden suojaksi kiinteistöllä Vähämäki. Tämän lisäksi tulisi katsoa Alvarin Sora ja Murske Oy:n suorittaneen maa-ainesluvan mukaiset maisemointityöt lupamääräysten mukaisesti molemmilla kiinteistöillä ja perua kaikki valituksenalaisissa päätöksissä määrättyt maksut sekä poistaa pöytäkirjoista maininta ”*Alvarin Sora ja Murske Oy ei jättänyt asiassa vastinetta*” kuulemisessa 30.9.2020 § 72 ja todisteellisen tiedoksiannon jälkeen 11.1.2024 § 73.

Vaatimukset koskien § 73 Vähämäki

Vaatimukset koskevat päätöksen 11.9.2024 § 73 kumoamista kokonaisuudessaan tai toissijaisesti poistaa vaatimus pysyväkenteinen ja mahdollisimman huoltovapaa 1,8 metriä korkea teräsverkkoaita ja vahvistaa maisemointityöt suoritetuiksi kiinteistöllä Vähämäki RN:o 250-407-3-132.

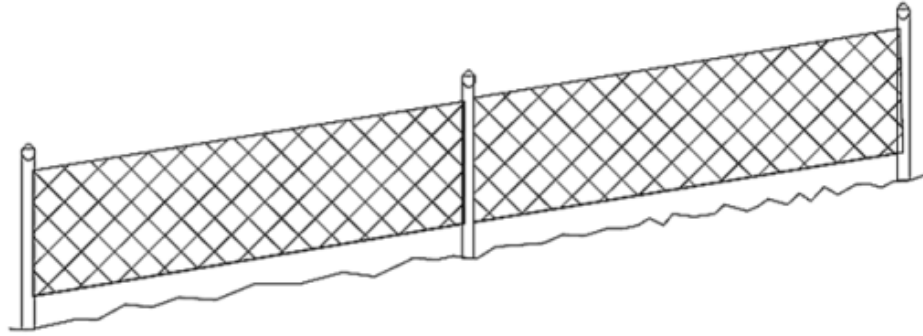
Alkuperäisen 30.6.2010 § 37 viideksi vuodeksi myönnetyn maa-ainesluvan ottamis- ja jälkihoitosuunnitelmassa on mainittu ja siten luvanhaltija veloitettu pystyttämään metallirakenteinen verkkoaita jyrkänteiden suojaksi. Kunta on päätöksessään 20.1.2021 § 7 muuttanut termistöä vaatien ”teräsverkkoaidan” rakentamista jyrkänteiden suojaksi. Myöhemmin 11.9.2024 päätöksessä § 73 vaaditun aidan määritelmä on tarkennettu seuraavasti ”pysyväkenteinen ja mahdollisimman huoltovapaa 1,8 metriä korkea teräsverkkoaita.” Tekninen lautakunta myöntää, että 1,8 metriä korkean aidan vaatiminen ei ole lupaehtojen mukaista ja on valmis hyväksymään pysyväkenteisen ja huoltovapaan metallirakenteisen verkkoaidan. Aidan tulee olla pysyväkenteinen toimittaakseen sille asetetun tarkoituksen jyrkänteiden suojaamiseksi. Luvanhaltijan pystyttämä aita on betonijaloista ja verkkoaitaelementeistä kasattu, 50 vuoden takuulla varustettu työmaa-aita. Aidan tarkoituksena on olla nopeasti kasattavissa ja siirrettävissä, jonka takia se ei sovellu jyrkänteen suojaamiseen.

Suositus on noudattaa väyläviraston putoamista estävän suoja-aidan ohjeistusta, jota käytetään kallioleikkausten, muiden jyrkänteiden ja kiviainesten ottopaikoilla.

Poimintoja Väyläviraston ohjeita 25/2022 Liikenneväylien aitojen suunnittelu 21.12.2022:

Aita aloitetaan yleensä 1,5 metrin korkuisesta kohdasta. (s. 34) Aidat on pidettävä jatkuvasti kunnossa. (s. 34)

Suoja-aidan korkeus on 1,1–1,2 metriä. Panssariverkkoaidalla korkeus täyttyy käyttämällä 1,0 m korkuista verkkoa, jonka alle jää 0,1–0,2 m rako. Kun kallioluiskan korkeus ylittää 6 m, aidan korkeus on vähintään 1,50 m koko kallioleikkauksen pituudella. (s. 35)



Kuva 17. Panssariverkkoaita. Vuoden 2020 InfraRYL:n mukaan aidan verkon korkeus on vähintään 1,0 metriä ja silmäkoko saa olla enintään 50 mm. Aidan yli on vaikeampi kiivetä kuin harvan verkkoaidan. Aita sopii jyrkänteisiin kaikissa paikoissa.

Aita rakennetaan työturvallisuussyistä vähintään 1,5 m etäisyydelle jyrkänteen reunasta. Aidan päät käännetään jyrkänteen reunaan niin, ettei aidan ja jyrkänteen väliin ole helppo päästä. (s. 36)

Väyläviraston ohjeiden mukaan aitatolppien tulee olla maahan kiinnitetyt ja aidan sijaita 1,5 metrin etäisyydellä jyrkänteen reunasta. Valituksessakin lähteenä käytetty tiehallinnon Aitojen suunnittelu 9.1.2007 -opas edellyttää tahallisen ilkeän kestävää ja aikuistenkin yliyriyksen mahdollisimman vaikeaksi tekevää kiinteästi maahan lyötyä aita. Siirrettävällä elementtiaidalla nämä vaatimukset eivät täyty, sillä aitaelementti on kohtuullisen pienellä vaivalla nostettavissa sivuun, jolloin riski jyrkänteelle ajautumisesta kasvaa. Edellytämme väyläviraston ohjeistuksen mukaista, kiinteästi rakennettua teräsverkkoaitaa louhoksen suojaamiseksi. Kiinteistön omistajan on hyvä tiedostaa, että aidan ylläpito ja toimivuus on hänen vastuullaan. Täten myös siinä mahdollisessa tilanteessa, että sattuisi onnettomuus jyrkänteellä. Mahdollisimman vankka ja vaikeasti ylitettävä aita on tästäkin syystä maanomistajan eduksi.

Teräsverkkoaidan rakentamisen/maisemointitöiden toteuttamisen jälkeen toiminnanharjoittajan tulee pyytää valvontaviranomaiselta lopputarkastus.

Vuonna 2015 kiinteistöllä Vähämäki väitetysti pidetystä lopputarkastuksesta ei ole olemassa mitään todistetta. Kaikista valvontakäynneistä, tarkastuksista ja katselmoinneista tehdään muistio tai pöytäkirja, joka olisi myös 2015 edellytetty. Alvarin Sora ja Murske Oy:n kansioista löytyy asiakirjat vuodesta 2004 lähtien, joten myös vuoden 2015 osalta tieto olisi tallessa, jos katselmointi olisi tehty. Vakuus on vanhetessaan voinut raueta ja palautua luvanhakijalle, mikäli sitä ei ole kunnan puolesta pidätetty maa-ainesluvan umpeutuessa.

Liite 1. Valokuvia valvontakäynneiltä 8.11.2023 ja 22.5.2024

Vaatimukset koskien § 72 Louhimo

Vaaditaan 11.9.2024 päätöksen § 72 kumoamista kokonaisuudessaan tai vahvistaa maisemointityöt tehdyiksi kiinteistöllä Louhimo RN:o 250-407-3-164 lupamääräysten mukaisesti. Päätöksessä asetetun päävelvoitteen mukaan määrätään kiinteistön maanottoalue maisemoitavaksi, varastokasat ja koneet poistettavaksi alueelta sekä pyytää lopputarkastus. Päävelvoitteelle on asetettu teettämisuuhka.

Alvarin Sora ja Murske Oy on laiminlyönyt kiinteistön Louhimo maisemoinnin ja jälkityöt maa-ainesluvan aikana 20.9.2020 mennessä. Toiminnanharjoittajaa on kuultu ja kehoitettu korjaamaan tilanne. Tarkastukset kiinteistölle on tehty 20.5.2020, 30.9.2020, 8.11.2023 sekä 22.5.2024. Viimeisimmällä tarkastuksella havaittiin, ettei maisemointitöitä oltu kehotuksesta huolimatta toteutettu ja toiminta alueella on jatkunut luvan päättymisen jälkeen. Alvarin Sora ja Murske Oy:n ei voida katsoa suorittaneen maa-ainesluvan mukaisia maisemointitöitä lupamääräysten mukaisesti ennen hyväksytyä lopputarkastusta, jota ei vielä ole pyydetty tai tehty.

Valituksessa on mainittu, että päätöksen § 72 käsittelyyn liittyen yhtiö on saanut Kihniön teknisen lautakunnan päätöksen 20.1.2021 § 7 vasta 11.1.2024 ja antanut tähän vastineen 25.1.2024. Päätös § 7 ja 25.1.2024 annettu vastine koskevat kiinteistöä Vähämäki. Lautakunnan päätöksessä § 72 todetaan, ettei vastinetta ole toimitettu kuulemiseen liittyen 23.10.2020 mennessä.

Valituksen mukaan ”*Saatuaan edellä mainitun päätöksen tiedoksi tammikuussa 2024, on Yhtiö vielä varmistanut, että maisemointi on tehty lupamääräysten mukaisesti.*” Sikäli, kun loppukatselmoinnista ei ole pöytäkirjaa olemassa, on maisemoinnin valmistumisesta varmistuminen mahdotonta. Vuosina 2023 ja 2024 tarkastuksilla alueelle ei ole muodostunut kasvillisuutta, mainittu mätästäminen ei ole johtanut puuntaimien istutukseen eikä pintamaita ole levitetty alueelle kattavasti. Alueella on yhä kaivinkone sekä sorakasoja, jotka tulisi lupaehdojen mukaisesti poistaa. Vuokrasopimuksessa edellytetään, että vuokra-ajan päätyttyä 19.6.2023 vuokraaja eli luvanhaltija palauttaa alueen tasattuna. Havaintojen mukaan alue ei ole ollut tasattu tarkastuksella 2023 tai 2024, joskin parannuksia oli tarkastusten välillä tapahtunut.

Alvarin Sora ja Murske Oy:n ei voida katsoa suorittaneen maa-ainesluvan mukaisia maisemointitöitä lupamääräysten mukaisesti ennen hyväksytyä lopputarkastusta, jota ei vielä ole pyydetty tai tehty. Loppukatselmoinnista tulee lupaehdon 23. mukaisesti toimittaa pöytäkirja tiedoksi paikalliselle ELY-keskukselle. ELY-keskukselta 21.1.2025 saadun tiedon mukaan loppukatselmoituspöytäkirjaa ei kiinteistöltä Louhimo, RN:o 250-407-0003-0163 (250-407-3-164) ole heille toimitettu.

Maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaan maa-aineslain 10 §:n nojalla myönnetyn luvan voimassaoloajan aikana luvan haltijan on toteutettava myös kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet, sillä suoritukselle ei ole lain nojalla annettu muuta määräaika. Kunnan ympäristövalvontaviranomaisella on velvollisuus valvoa maisemointitöitä luvan päättymisen jälkeen, mikäli näitä ei lupaehtojen mukaisesti ole luvan voimassaoloaikana suoritettu. Tämä voidaan suorittaa hallintolain § 67 ([434/2003](#)) mukaan myös teettämishallalla. Maa-aineslain 12 §:n nojalla määrätyn vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Liite 2. Valokuvia valvontakäynneiltä 8.11.2023 ja 22.5.2024

LIITE 1 Vähämäki RN:o 250-407-3-132, valokuvia valvontakäynneiltä

Tarkastus 8.11.2023



Tarkastus 8.11.2023



Tarkastus 22.5.2024



Tarkastus 22.5.2024



LIITE 2 Louhimo RN:o 250-407-3-164, valokuvia valvontakäynneiltä

Tarkastus 8.11.2023



Tarkastus 22.5.2024



Tarkastus 22.5.2024

